

RÆLINGEN KUNSTFORENING 25 år

Forord

Da Rælingen kunstforening var 10 år, i 1989, ble det utarbeidet en oversikt over foreningens virksomhet inntil da. Kjell Skøien, som i en årrekke skjøttet foreningens regnskaper og ellers passet på at lover, regler og statutter ble fulgt, laget en ganske omfattende og særdeles nøyaktig beskrivelse.

Jeg har påtatt meg å sette sammen noen linjer om en del emner fra foreningens liv og virke. Det er kanskje nødvendig å påpeke at det ikke er RKF's historie basert på kildekritiske kriterier og temavalg, men tekster til et jubileumshefte som kanskje kan være av en viss interesse. Noe som har slått meg under dette arbeidet er at selv om mye er forandret, er foreningen stort sett opptatt av det samme: Presentere billedkunst av ikke bare kjente kunstnere, men også presentere sjangere og interessante personer ellers. Foreningen vil nå barn og unge, oppmuntre nye kunstnere, berike miljøet i bygda, tilby omvisninger og foredrag, samt gjøre Sandbekkstua til et kulturelt møtested for flest mulig.

Herværende skriv er nok mer et forsøk på å gi en beskrivelse av hva som var forskjellig den gang det hele begynte. Jeg har selvsagt forsøkt å føre, om ikke alle, så i alle fall noen tråder opp mot vår tid.

For meg, som har vært med fra før foreningen ble dannet, har det i denne sammenhengen vært viktig å vise alle de nye, generasjonen etter så å si, hvordan vi jobbet og tenkte i de dager. Faren med en slik tilnærming er at det blir veldig mye navlebeskuende og at viktige områder blir glemt. Det er ikke tatt med mye stoff om så veldig mange personer. Selvsagt kunne flere vært presentert, men etter hver som jeg leste papirer, slo det meg at hele tiden har foreningen vært ledet og styrt av en større gruppe enn formann og kasserer! Utallige oppgaver er opp gjennom årene fordelt på en rekke tillitsvalgte og slik skal det selvsagt være! Foreningen ble i mange år ledet av styret, uten leder. Vanskelig? Ja, men det også lot seg gjøre.

Foreningen er i dag stor, veldrevet og fortsatt vital i den betydningen at det skjer mye nytt. RKF har ennå ikke stivnet i et ubrytelig mønster. Samtidig føres aktiviteter og tradisjoner som er viktige videre.

Styreprotokollene og protokoller fra enkelte medlemmer har vært til stor hjelp. Det viste seg nemlig ganske snart at slett ikke alt jeg husket var slik i virkeligheten. Min oppfordring til medlemmene om å sende inn minner, kommentarer og episoder førte ikke til stort! Likevel en stor takk til Haldorsen som sendte flere bilder av Sandbekkstua på 1970-tallet. Vi som bodde i området før bebyggelsen i Sandbekkenområdet, Kurland og Blystadlia vokste opp, husker solvarme dager med tjærelukt, blomsterenger og ikke minst skigarden rundt huset og gården som lå på andre siden av veien. Der fotballbanen ligger, var det tett bjørkeskog og veldig våt myr, der elg og rådyr beitet om ettermiddagen.

Jeg ønsker foreningen lykke til med de neste 25 årene – da blir det nok jubileum igjen.

Bjørn Abelset

Foto når ikke annet er angitt:
Geir Hareide Andersen
Design og layout:
Peer Heltberg Winsnes

Hilsen fra Rælingen kommune

Rælingen kommune ønsker Rælingen kunstforening til lykke med sitt 25 årsjubileum. Vi vil utrykke glede over at kunstforeningen ikke bare har klart å overleve, men også har flere nye avleggere som er i god vekst. Både Rælingen viseklubb, maleklubben og nå også fotoklubben utøver stor aktivitet, og betyr mye for både medlemmer og nærmiljøet. Vi vil takke for kunstforenings kontakt med Olav Christoffer Jenssen som har resultert i at vi i dag har kunstsakten "Ca 25 tegninger" som er utstilt i vårt hovedbibliotek. De siste årene har vi også hatt gode samarbeidsprosjekter hvor skoleelever har blitt involvert i landartprosjekter både ved Sandbekkstua og i år i Marikollen. Fotoklubbens initiativ i forhold til "Øyeblikksbilde 2004" vil også engasjere 100 ungdommer i forbindelse med kulturukene. Det er av uvurderlig betydning for et godt nærmiljø og oppvekstmiljø at Rælingen kunstforening engasjerer seg også på dette feltet.

Rælingen kommune har som eier av Sandbekkstua overlatt driften til Rælingen kunstforening. Stua er i de beste hender og er fylt med stor aktivitet. Alle de flotte utstillingene og opplevelsesrike åpninger med musikalske innslag gir gode opplevelser for dem som finner veien til stua.

Vi vil takke for det nære og flotte samarbeidet med Rælingen kunstforening og ønsker fortsatt fremgang.

Med vennlig hilsen
Kirsten Martinsen
kultursjef

Foto: Kari Lønstad

Ledere av foreningen

Svein Tore Gjermstad var den første formann. Han fungerte fram til sommeren 1983 da han flyttet.

Nestleder Bjørn Abelset overtok ledelsen i 1986.

Roar Wangsvik var leder fram til 1988.

I 1988 overtok Lars Sandstad. Han var leder da RKF feiret 10-årsjubileum.

Fra 1990 til 1992 ble det ikke valgt leder. Styret baserte seg på fordeling av oppgaver, men Bjørn Abelset fungerte som leder i mange sammenhenger.

Kjell Kojan overtok i 1992 og ble gjenvalgt til og med 1998.

Fra 1999 var det igjen en periode uten valgt leder.

I 2004 sa Geir Hareide Andersen seg villig til å være leder og styrer foreningen nå i jubileumsåret.

Rælingen kunstforening 25 år!

Starten

I 1978 inviterte kulturstyret til en "Rælingsutstilling". Folk ble oppfordret til å stille med bilder, skulpturer, tekstiler, trearbeider osv. Hensikten var, som det heter:

"Et av siktepunktene bak utstillingen har vært å medvirke til at det kan bli dannet en kunstforening i bygda vår. Vi mener at det ikke er riktig at det skal være folkevalgte organer som skal ta seg av arrangering av utstillinger. En frivillig, ideell forening skulle en tro er bedre egnet til å forestå dette."

29 utstillere fra alle kanter av bygda inntok bibliotek-lokalene som den gang holdt til i bomberommet på Løvenstad skole. Utstillingen ble omfattet med stor interesse. Ikke minst vakte skulpturene til Birincsik, laget av motordeler fra folkevogn, stor oppmerksomhet.

28. mars 1979 ble så Rælingen kunstforening dannet.

De første årene

At foreningen skulle hete "kunstforening" var ingen selvfølge, og debatten om navneform var ganske intens. Det var selvsagt også en programformulering om det ble kulturforening eller kunstforening. Den markerte seg imidlertid ganske snart som en kulturforening, der musikk, litteratur og drama fikk stor plass. Det var stor aktivitet med utstillinger, konserter, foredrag, galleribesøk og temakvelder. Bibliotekets lokaler i bomberommet på Løvenstad skole, Øvre Rælingen Kirke, Holt nedlagte skole og kjellerstua på Løvenstad barnehage var de lokalene som kunne brukes. Etter at foreningen overtok Sandbakkstua ved nyttår 1984, ble naturlig nok mye av aktivitetene knyttet til dette stedet. Etter dette har nok foreningen endret karakter ikke bare på grunn av alder, men også fordi det finnes et samlingssted.

Øvre Rælingen Kirke

I flere år ble Rælingsutstillingen og Vårutstillingen arrangert i ØRK. Kunstforeningen samarbeidet med

Lørenskog kunstforening og lånte (vederlagsfritt!) utstillingsutstyr som skjermer og lys derfra. Dette var ment som en kvalitetsutstilling der RKF kontaktet aktuelle kunstnere og forsøkte å sette sammen utstillinger, enten over tema som Kontraster i 1986 der figurativ og nonfigurativ (hva det nå måtte ligge i det!) møttes eller med kunstnere med forskjellige teknikker.

Åpningskonserter ved utstillingene

I forbindelse med åpningen av Vårutstillingene ble det holdt stor konsert, ofte med svært kjente navn som: Kjetil Bjørnstad, Iselin Alme, Iver Kleive, Wolfgang Plagge, Robert Levin, Marit Osnes Aambø, Barrat Due og mange andre.

Ved åpningen av Rælingsutstillingene ble det brukt lokale sangere og musikere som Jorunn Roksvåg, Carl Løberg, Kari Hay, Ungdomsmusikere, Ingrid Øverbye, Helene Wold, Rælingen storband, Monica Lund, Kenneth Moen, Roald Nygård, Ann Cathrin Aune, Ingrid Wangsvik og Per Arne Frantzen, Kari Rasmussen og Norsk Balalaikaorkester for bare å nevne noen av alle de som ble brukt disse første årene.

Til Vårutstillingene ble det invitert kjente kunstnere.

Som eksempel kan nevnes at i 1985 stilte følgende kunstnere ut:

Odd Haakensveen	Ståle Blæsterdalen
Dag Rødsand	Ferdinand Finne
Arnfinn Strand	Nina Due
Leo Schikora	Geir Aanvik
Dag Thoresen	Kåre Tvetter
Kjell Thorjussen	Per Kleiva
Irma Salo Jæger	

I 1986 var disse kunstnerne med:

Berit Arnestad	Leif Lundgren
Arne Martinsen	Marit Bockelie
Knut Rumohr	Kari Grasmo
Kristin Aarnes	Karl Erik Harr
Ulf Valde Jensen	

I 1987 var det disse:

Jan Bjørnstad	Svein Solem
Bjørn Fjeld	Dagny Hald
Karen Bræin	Arne Martinsen
Haakon Engelsen	Astrid Røysamb
Erling Enger	Solveig Schafferer

Mange av disse har satt spor etter seg i norsk kunst. Noen var på den tiden ganske unge og ukjente, andre var veletablerte. Foreningen tok oppgaven med formidling av samtidskunst alvorlig og bestrebet seg på å få med kunst fra interessante kunstnere. Arbeidet med å kontakte kunstnere er tidkrevende. De er ofte på reiser eller studieturer og oppdrag på helt andre kanter av verden enn Norge. De første årene var det nok ikke så kjent blant RKF's styremedlemmer at det er mulig å kontakte gallerier og "agenter" i jakten på den ønskede utstillere.

Transport av bilder, behandling av tilsendte bilder og forsikring under visning og forberedelser var et område foreningen måtte sette seg inn i. Stort sett ble kunstgjenstander, bilder eller annet, behandlet på en skikkelig måte og antall uhell (knust glass og lignende) var nær helt fraværende.

Å montere utstilling i menighetssalen i ØRK var mye arbeid. Først måtte opphengsveggene og lysutstyret hentes i låven ved Skårer gård i Lørenskog. Til denne jobben lånte vi bil og sjåfør av Rælingen kommune (som vi har samarbeidet godt med i alle år!). Noen fra RKF måtte være med og bære og en fra Lørenskog måtte være til stede med nøkkel. Å få disse tre elementene på plass på samme sted og til samme tid, var ikke uproblematisk. De aller fleste hadde selvsagt jobb å passe og kommunens bil skulle kjøre i arbeidstida. Bare det å montere skjermene og lys tok timer. Og så skulle alt ned og returneres når utstillingen var ferdig!

Månedens bilde / utstillinger på Rælingen sykehjem

I tillegg til Vårutstillingen og Rælingsutstillingen som var årvisse, startet RKF en aktivitet med å få kunst ut på offentlige steder.

I styremøte 13.09.1979 ble det under sak 5 tatt opp: I 1983 fikk RKF forespørsel fra Rælingen sykehjem om å bruke vestibyleveggene der til varierende utstillinger. Etter en del justeringer av praksis fant en fram til en praktisk ordning og i et par år var det en rekke utstillinger av stort sett lokale kunstnere.

Foreningen fikk forespørsel fra Samvirkelaget (som det het den gang!) i 1986 om å henge opp et "Månedens bilde" i butikklokalene både i Blystadlia og på Løvenstad. I Blystadlia fungerte ordningen en tid, men på Løvenstad kom en aldri i gang da det var vanskelig å finne et egnet sted.

Mens Rælingen boligbyggelag hadde kontorer i høyblokka i Blystadlia hadde kunstforeningen en ordning med månedens bilde der også.

Praksis var at vi hentet bilder på AKFOs lokaler ved Akershus kultursenter (ved Strømmen Storsenter) og byttet bildene der vi hadde avtale. Dette gikk greit så lenge vi fikk låne bilder vederlagsfritt av AKFO. Da de skulle ha leie, var det ingen som ønsket å betale for ordningen og det hele stoppet opp.

Litt fra styreprotokollene

Sak 33/87: Rælingsfestivalen. Forespørsel om deltakelse. Vedtatt at RKF deltar med stand. Sekr. Utarbeider folder. Vi leier lettvegger på Blystadlia skole. Utstillere: Tom Bengtson, samt et par av foreningens bilder. Roar avtaler transport med kommunen og lager plakat.

Sak 89/89: Bjørn Abelse ble oppnevnt som RKF's medlem til i et kommunalt utvalg for innkjøp av kunst.

Sak 92/89: Innkjøp av kunst som er beregnet på gratis utlodning til frammøtte på årsmøtene. Vedtatt å avsette kr 1000,- i dette møte. (Siden har det vært delt ut noen kunstgjenstander på hvert årsmøte. En svært populær post på programmet!)

Årsmøtet for 1988: I forbindelse med fondet for innkjøp av kunst sin plassering ble det stilt spørsmål om det var mulig å få høy-rentekonto bedre enn 10,5%.

Sak 41/89: Plassering av egen kunst:
Vedtak: Samlingen tilbys Rælingen Skolekontor som administrerer fordeling/tilbud til skolene. Avtale utarbeides. Sekr. lager forslag.

Andre aktiviteter som foreningen har stått for eller vært deltakende partner i i kortere eller lengre tid

Utsmykning – Heimen

Presentere og formidle utstillinger, teater og konserter tilbudt utenfra

Lyrikk- og musikkgruppe

Maleklubb og andre opplæringstilbud innen billedkunst

Gammeldans og visesang

Temakvelder/foredrag

Åpent for barn i vinterferieuka

Samarbeid med Fet kunstforening om Lensedagene

Medlemsturer, medlemsfester

Høstutstillingen

Omvisninger faste gallerier

Land Art, samarbeid skolene og kulturkontoret

Fotoprojekt med skolene

Innkjøp av kunst, bilder og skulpturer

Utsmykning – Heimen

Som et eksempel på hvordan styret arbeidet med praktiske tiltak for å spre kunst og kultur til "folket" på denne tiden tar jeg med styrevedtak som omhandler en utsmykning av "Heimen".

På styremøtet den 14.01.1980 ble det som sak 2 vedtatt å bevilge kr 2.000,- som bidrag til å lage en utsmykning. Som vedtak 2 under eventuelt ble følgende vedtatt: Svein T. Gjermstad tegner skisse/utkast etter idé: "Høystakk/ høytjuv" tenkt utført i hovedmaterialene: Vev + smijern + tre. Ella Legvold undersøker med sin datter, Gerd Legvold Pettersen, om muligheten for å få vevd et teppe innen den begrensede økonomiske ramme. Arbeid for øvrig utføres av foreningsmedlemmer som gruppearbeide.

Så har en jobbet med saken og på styremøte den 25.08.1980 blir følgende vedtak gjort vedrørende utsmykningen:

Etter opplysning fra formannen om dimensjoner og mengde anskaffer Søvik det jern som behøves. Legvold forsøker å skaffe umalte værbitte bord/plank. Under ledelse av og etter beskjed fra formannen utføres arbeidet som gruppearbeide av styremedlemmer og eventuelle medhjelpere på Sandbekken ungdomsskole.

Dette er de spor kunstverket har satt i styreprotokollene for kunstforeningen. Men arbeidet ble ferdig og relieffet/ skulpturen/teppet/collagen ble hengt opp i Heimen. Da rådhuset ble ferdig ble det flyttet til Rådhuset og har fått en flott plassering ved hovedskranken i vestibylen ved servicetorvet.

Presentere utstillinger, teater og konserter tilbudt utenfra

AKFO og Riksgalleriet ga på denne tiden lokale arrangører, som kunstforeningene, tilbud om vandretutstillinger. Rælingen sa ja til flere av dem og hadde en del arbeid med å skaffe egnet lokale. Særlig satte Riksgalleriet visse krav til adkomstmulighet, størrelse og lysforhold. Arrangementene ble holdt på skolene og i noen tilfeller Sykehjemmet.

Da Rådhuset ble ferdig, fikk kommunen et nytt lokale. Samarbeidet med kommunen har i alle år vært godt også når det gjelder å leie/bruke egnede lokaler vederlagsfritt.

Fordelene med slike vandretutstillinger og turneer er at det er mindre arbeid i å forberede dem. Kvaliteten er ofte høy, men det viste seg at det var litt vanskelig å engasjere de aktive i foreningen like sterkt. Dette var litt upersonlig, det ble på en måte ikke "vår" utstilling eller "vår" konsert på samme måte som Vårutstillingen eller konsertene ellers. At arbeidet med arrangementene ofte kom "ubeleilig" for eksempel i forhold til eget program eller midt i ferier og lignende., var også et negativt element i forhold til dette samarbeidet. Det er ingen tvil om at institusjoner som Riksgalleriet, Rikskonsertene, Riksteateret og AKFO med sine "pakketilbud" kunne

være et løft for små eller uerfarne arrangører. Nå er det mange år siden RKF har benyttet seg av slike tilbud.

Noen av arrangementene var:

Rolf Nesch utstilling på Marikollen ungdomsskole

"Tidlig om morran" teaterstykke av Dario Fo

"Norge- vårt Norge" kabaret spilt på Blystadlia skole

Klaus Helberg om "kjente steder i norsk kunst" i Sandbekkstua

Dansekompaniet "Collage" forestilling på Løvenstad skole

Lyrikk- og musikkgruppe

Til styremøtet den 17.03.1980 ble Jorunn Roksvåg og Tore Hay invitert. De var forespurt om de kunne tenke seg å stå for en avdeling/gruppe som skulle arbeide med litteratur og musikk. De var begge lærere i Rælingsskolen, begge aktive i foreningen, og Tore gikk svanger med roman, mens Jorunn studerte sang på fritida. Tore debuterte med romanen og Jorunn hadde debutkonsert i Aulaen midt på 80-tallet.

Bakgrunnen for dette initiativet var et medlemsmøte der temaet var hvilke områder Rælingen kunstforening skulle engasjere seg på. Det kom inn en hel del forslag, og med villige kandidater ble en lyrikk- og musikkgruppe etablert etter at Jorunn og Tore hadde fortalt styret hvordan de tenkte seg at gruppa skulle arbeide.

De skulle blant annet levere egenprodusert lyrikk/prosa og/eller sang og musikk på medlemsmøter og ved åpninger av utstillinger. Gruppa fikk en del medlemmer og var i aktivitet noen få år.

Selv uten egen gruppe, kan en si at det ikke er langt mellom tilsvarende arrangementer.

Maleklubb

I 1981 ble det bestemt i styret at en ville forsøke å etablere et studiested på Holt. Holt skole ble nedlagt da Fjerdingsby ble bygget 1966. Leiligheten i 2. etasje ble brukt som lærerbolig i en rekke år framover, mens de gamle skolelokalene (2 klasserom) i 1. etasje ble brukt av ymse lag og foreninger.

På begynnelsen av 80-årene bodde ekteparet Roksvåg i lærerboligen, og de sto bak den aller første utstillingen som foreningen var involvert i 3.10 – 9.10 1979. I løpet av utstillingsperioden ble det holdt flere konserter og lesing av lyrikk eller kortere fortellinger.

Det ble til at det ene rommet ble brukt av RKF til malegruppe og gammeldans og øving med Holt spelmannslag. Det var tanken at de av medlemmene som "kunne" noe, eller i alle fall var mer skolert enn andre, tok seg av korrigerende og litt instruksjon. De som tok størst ansvar for opplæring/korrigerende var Ella Legvold, Svein T. Gjermstad og ikke minst Greta Gjøl Hagen, som på den tiden var student på Kunstakademiet og full av nye ideer og mye teori.

Miljøet var positivt og det var en frisk blanding av godt voksne og helt unge. Flere av arbeidene ble antatt på Romeriksutstillingen følgende år.

Dette minisenteret for utøvelse av ymse kulturaktiviteter var virksom fram til Sandbekkstua ble foreningens nye lokale.

Da denne første maleklubben skulle flytte over til Sandbekkstua, ble det av en eller annen grunn ikke noe av! Kanskje var det såpass mye dugnadsarbeid på huset at igangsetting av malekveldene ble utsatt, og da gikk det som det ofte gjør... de innkjøpte staffeliene ble plassert på loftet og klubben glemt! Kanskje var det slik at sentrale personer fra miljøet på Holt flyttet? Også for 20 år siden var ildsjelene en viktig del av virksomheten. Tanken om en maleklubb eller retter sagt en mulighet for opplæring, inspirasjon og felles glede ved å møtes ammen med likesinnede døde ikke helt!

I en del år var det selvsagt snakk om å starte opp igjen, men så fant en ut at male- og akvarellkurs var det som en burde starte med. Så kunne det hele utvikle seg til en ny runde med maleklubb. Rælingen arrangerte sammen med omliggende foreninger malekurs med maleren Leo Schikora og akvarellkurs med billedkunstneren Rolf Hidle. Opp gjennom årene ble det holdt korte inspirasjonskurs, men først i år 2000 skjedde noe som kan se ut til å bli permanent, og dagens maleklubb så dagens lys.

Gammeldans

Som nevnt ovenfor var det gammeldansøvinger på Holt. Astrid og Jan Eigil Bakke stod for instruksjonen, i alle fall i denne første tiden. Og da aktivitetene på Holt opphørte, flyttet gammeldansen, eller fredagsdansen som den også ble kalt, over til Sandbekkstua. I flere år kom en del interesserte sammen for å dyrke det sosiale liv. I tillegg til selve gammeldansen, der de mest kyndige instruerte de som ikke var like kyndige, ble det sunget en del viser og allsang.

I forlengelsen av denne aktiviteten og gruppa kan en si at Rælingen Viseklubb oppstod.

Temakvelder/foredrag

I formålsparagrafen for foreningen heter det at: "Rælingen kunstforening (RKF) har som formål å arbeide for økt interesse for bildende kunst og kunsthåndverk, samt engasjere seg i allment kulturarbeid ved å arrangere utstillinger, møter, kåserier og konserter..." Det kan se ut som det ble arrangert noe flere møter, kåserier og foredrag den første tiden enn nå da de som regel er koblet opp mot en utstilling eller en omvisning. I alle fall: Det ble en del møter og foredrag, av og til i samarbeid med andre lag og foreninger.

Her er noen eksempler: Kulturkveld sammen med Rælingen Husmorlag i Øvre Rælingen Kirke der Karsten Hopstock kåserte over temaet "Spiseskikker gjennom tidene". På Rælingen bygdetun der Sverre Lerdahl var invitert til å snakke om gamle mynter og hadde med den kjente engelske numismatiker Price. I kjellerstua på Løvenstad daghjem hvor Odd Nerdrum snakket om seg og sitt kunstsyn. Janne Bergersen som holdt kåseri om kunsthistorie. Lars Hauge kåserte og sang. Per Bjørn Rekdal: "Hva bruker vi kunst til?" Til Sandbekkstua kom Klaus Helberg, Tommy Sørbøe, Øivind Sand og mange flere.

Åpent hus for barn

I flere år samarbeidet RKF med kulturkontoret om å gi barn aktivitetstilbud i vinterferieuka og kulturukene. Det var åpent hus for tegneaktiviteter enten på noen skoler eller i Sandbekkstua.

Styremøte den 14.01.1980, sak 3 Vedtak:

"Brev fra Rælingen kommune, kulturkontoret med forespørsel om bistand fra foreningen i forbindelse med [Vinterferieuka-80].

Vedtak: Foreningen tilbyr seg, uten å påta seg økonomiske kostnader, å forestå [Tegnestund] onsdag 27.2 og lørdag 1.3 ved en skole i Løvenstad-området og ved en skole i midtbygda. Maksimum antall deltakere pr. [Tegnestund] er 30.

Sak 2 styremøte den 16.06.1980:

"Mottatt kr 500,- fra Rælingen kommune, kulturstyret i honorar for foreningens medvirkning i [Vinterferieuka-80]" Det ser ut til at utgifter til tegnemateriell er dekket slik at RKF ikke hadde særlig stort utlegg på aktiviteten.

Barnekunstklubb

Kunstforeningen var ikke idealistisk bare de aller første årene! Fra 1996 har en med litt ujevne mellomrom kunnet tilby barna billig og god grafikk gjennom Barnas kunstklubb. Det blir gjort avtale med kunstnerne om at enkelte bilder skal selges spesielt billig.

Først ute var Eva Langaas med trykket "Papagallo" der de 25 eks ble revet bort. Videre har det blitt solgt bilder av Thorstein Rittun og Hans Normann Dahl.

Karuputstilling

16. -18.august 1985 sendte RKF en rekke bilder, tepper og skulpturer utført av medlemmer i Rælingen kunstforening til vennskapskommunen Karup i Danmark. Om det ble noen suksess kan sikkert diskuteres, men selv med mye tollklaringspapirer ble det full stopp ved tilbakekomsten til Moss og meget omstendelig granskning av kunsten og dens forhold til toll eller ikke.

Vi fikk vel en følelse av at den måten Rælingen kunstforening drev foreningen på og ikke minst vårt daværende forhold til begrepene amatør/profesjonell var slik at de ikke var særlig interesserte i å utvikle samarbeidet. De glade amatører fra Norge slo ikke helt an hos våre danske venner.

Nordisk utstilling Marikollen

Til styremøte den 20. august 1987 forelå forespørsel fra foreningen Norden om RKF kunne delta på et felles opplegg med kunst fra vennskapskommunene. Styret drøftet som vanlig saken og svarte ja. Det ble sendt ut invitasjoner til medlemmer og i tiden 19. – 21. august 1988 var gymnastikksalen på Marikollen omgjort til kunstmarked med kunst fra kunstforeningene i vennskapskommunene Kyrkslätt og Karup. Handikaplaget, husflidslaget, Aasgruppa (treskjæring og lignende) deltok også i utstillingslokalet. Kommentar i årsmeldingen for 1988 var lakonisk: ” Litt lite annonsering, ellers bra”.

Samarbeid med Fet kunstforening om Lensedagene

1985 var siste året med fløting i Glomma og bruk av Fetsund lense til sortering av tømmer. I den forbindelse dukket ønsket om en markering, ”Lensedagene”, opp i Fet. De henvendte seg til oss i Rælingen om hjelp til arrangementet. Dette var ganske naturlig da mange av de som hadde arbeidet sitt ved lensene bodde i Rælingen. RKF stilte med folk til praktisk arbeid og var med i planleggingen. I tillegg til kunst, var det viktig å dokumentere livet ved lense med foto og gjenstander. Selve arrangementet med utstilling og konserter gikk fint og det ble til og med full dekning av utgiftene. Dette samarbeidet var en engangsforeteelse, men det var veldig fint å møte aktive foreningsmedlemmer i en annen forening.

Samarbeidet med Lørenskog om Romeriksutstillingen varte i mange år

I 1982 fikk RKF en henvendelse fra Lørenskog kunstforening om det var mulig å samarbeide om å arrangere Romeriksutstillingen. Styret drøftet saken og det var ingen selvfølge at vi skulle delta. Det var en del usikkerhet om økonomien da det var en forutsetning at Rælingen la en pott penger i kassa. Det var ganske mange krevende oppgaver som ble skissert: Rælingen måtte stille folk i styret for Romeriksutstillingen i tillegg til vakter og sjauing av utstillingsutstyret inn og ut av Samfunnsalen Kjenn, henge opp utstillingen, være med på juryeringen som den gangen foregikk på Skårer

gård, og ikke minst vaktjeneste og salg. Resultatet ble likevel at styret den 19. august 1982 vedtok å bli med:

”Styret i Rælingen kunstforening går inn for å akseptere invitasjonen fra Lørenskog kunstforening om å delta i arbeidet med Romeriksutstillingen – 82. Styret vil imidlertid betrakte deltakelsen som en prøveordning, med ønske om å vurdere engasjementet når vi har høstet erfaring med denne utstillingen”.

Det var ganske spennende og lærerikt med en utstilling på så profesjonelt nivå! Utstillingen ble i disse årene holdt på Kjenn samfunnshus, lokalisert på Kjenn ungdomsskole.

I mange år framover deltok Rælingen kunstforening i dette arrangementet og lærte svært mye om juryering, montering, lyssetting, regnskap/salg av bilder, kontakt med kunstnere osv. Romeriksutstillingen hadde ambisjoner om å bli poenggivende, så ambisjonene var i alle fall til stede. Vi oppdaget også at styremedlemmer fra Rælingen hadde idéer og innspill som kom til nytte også i den ”store” og eldre foreningen. Samarbeidsperioden varte fram til og med 1988. De siste par årene var også Fet kunstforening og Enebakk kunstforening med som medarrangører.

Det var alltid spennende om det hele gikk i hop økonomisk. Et såpass stort arrangement hadde et budsjett som for en liten og nystartet forening kunne synes litt voldsomt. RKF søkte Rælingen kommune om støtte hvert år, men til denne utstillingen fikk vi ikke penger. For 1989 fattet styret følgende vedtak:

” Ut fra egne aktiviteter inneværende år, ikke minst åpning av Rådhus m.ed utstillingslokaler, finner styret i Rælingen Kunstforening at det ikke er kapasitet til å delta i arrangementet av Romeriksutstillingen. Vi takker for henvendelsen og håper vi ikke skaper for store vansker for dere med dette vedtaket.”

I dag vet vi at Romeriksutstillingen fortsatt er en av de viktigste mønstringene i distriktet, så Lørenskog klarte selvsagt dette.

Arvid Øverby har vært med i ti år, Bjørn Abelset fra Rælingen Kunstforening er med som arrangør av Romeriks-utstillingen for første gang. I år er det jubileum – ti år siden første utstilling.

Utsmyningskomitéen for Rådhuset

Da det nye rådhuset skulle bygges, ble det satt av en ganske stor sum til kunstnerisk utsmykking av bygget. Det ble i tillegg søkt tilskudd fra Norsk Kulturråd. Komiteen ble oppnevnt fra 1987 og siden utvidet fra mars 1988:

Harald Jørstad sekretær og leder fra febr. 1989

Björg Veisten fra 1988

Bjørn Andersen ledet fram til februar 1989

Bjørn Abelset, Rælingen kunstforening

Magne Austad, kunstnerisk konsulent

Sissel Calmeyer, kunstnerisk konsulent

Kari Halvorsen, ansattes representant

Rasmussen, interiørarkitekt Totalprosjekt

Sverre Øygarden, hovedutvalget for kultur

Det ble holdt en rekke møter i komitéen. Befaringer hos lokale kunstnere ble også foretatt, men de kunstfaglige fra organisasjonene hadde svært sterke meninger om at det ikke var noe kriterium å være lokal kunstner.

Før innkjøpene kunne foretas etter den utarbeidede planen, ble en stor del av de avsatte midlene trukket inn pga overskridelser ellers i byggeprosjektet. Løsningen ble da at entreprenører og konsulentfirmaer ble kontaktet og fortalt at en forventet en gave ved åpningen av rådhuset. En forventet også at de forskjellige firmaene kjøpte kunst etter komitéens plan. Resultatet ble at det er en god del veldig bra kunst på Rælingen rådhus,

Dette er en skatt kommunens innbyggere bør være oppmerksom på! Av viktige arbeider kan nevnes: Ørnulf Opdahl, maleri, "Vestkyst," i kommunestyresalen Beret Aksnes, tekstil ", i korridor 2 etasje Lillian Dahle, kunsthåndverk, kistebenk, " To små hus ved fjorden" i vestibylen Leonard Richard, maleri, "I bjørkeskogens utkant" i vestibylen Tove Pedersen, billedvev, " Hoppla – Banana" i korridor 2. etasje Olav Christopher Jenssen, maleri, " Min søster samler minner", i korridor 2. etasje

Marek Sobocinski, skulptur, "Nordlys", i kommunestyresalen, skulptur korridor

Liv Mildrid Gjernes, kunsthåndverk skap, "Svart september", i korridor 2. etasje

Jørn Nilsen, maleri, "Før de andre står opp", på rådmannskontoret

Else Svärd Løberg, billedvev, "Motiv fra Nordbydalen", ved kommunestyresalen

Øyvind Osjord Åstein, 3 stk skulptur, "Hund", nisje i hver etasje

Lise Simonnæs og Ellen Merete Svendsen, vev, "Veggteppe", vestibylen

Ann Beate Tempelhaug, keramikk, "Vinger", i korridor 2. etasje

Lars Larsen Solaas, 2 malerier, korridor skranke rådmannskontoret

Inga Boasson, vev, "Rælingen rådhus", trappeoppgang

Solveig Bjørkmann Ranta, olje. trappeoppgang

Kjell Grønneng, olje, utenfor kommunestyresalen

Jørn Kaasa, Olaf Thune olje, rådmannskontoret

Flere steder tilgjengelig for publikum finnes det bilder, keramikk og annet som kan være vel verdt for publikum å studere nærmere... Egentlig er Rådhuset et ganske avansert galleri!

Sandbekkstua

13.12.1983 overtok RKF driften av Sandbekkstua.

Da startet en ny epoke. Å ha et samlingssted som dette og som så mange hadde jobbet med i flere år før huste ble brukelig, førte til en stabil og blomstrende drift.

At stua er populær, viser besøkstallene. Ikke bare kunstinteresserte, men lag og foreninger har også litt spesielle møter her. Barnehager og skoler har både historie og formingsundervisning i stua.

Aktiviteter

Det aller viktigste er kunstutstillinger. Det holdes fra 10 -15 utstillinger hvert år. I tillegg har kulturavdelingen i kommunen sommerutstillinger.

Konsserter: De fleste utstillinger åpnes med en form for konsert.

Formidling av kunst for barn. Dette er et opplegg der det er mulig å kjøpe billig kvalitetsgrafikk. Egen viseklubb holder klubbkvelder og arrangerer åpne kvelder.

I 1981 ble det drevet en maleklubb på Holt. I 2001 ble det startet opp en ny klubb i Sandbekkstua. Maleklubben har samling i Sandbekkstua hver mandag i sesongen.

RKF arrangerte Romeriksutstillingen sammen med Lørenskog i en årrekke. Vi samarbeidet med Fet om de første Lensedagene og har nå et samarbeid med kunstforeningene i Skedsmo og Lørenskog om en Henrik Sørensen minneutstilling.

Litteratur/lyrikklubb har også vært i sving en periode. Omvisninger på for eksempel Høstutstillingen er et tilbud som stadig gis medlemmene.

Foreningens kunst

Et av foreningens formål er å kjøpe inn kunst som allmennheten kan nyte godt av. Det er plassert skulpturer ved Sandbekkstua, de fleste av bildene våre henger i kantina på Løvenstادتunet og Olav Christopher Jensens storslåtte gave, "Ca 25 bilder", henger i hovedbiblioteket på Rådhuset.

Tillitsvalgte

RKF har mange tillitsvalgte medlemmer som gjør en uvurderlig innsats gjennom ulike komitéer og grupper. Alt arbeidet er gratis, og mange timer med dugnadsinnsats ligger bak den høye aktiviteten.

Det er en livskraftig og aktiv forening som fyller år i 2004.

RKFs døtre

Mange av våre medlemmer er selv utøvende, og har i RKF funnet likesinnede og gått sammen om å lage foreninger i foreningen. I tillegg til de direkte fordelene med å ha RKF som moderforening, betyr den felles tilhørigheten mye i form av tverrfaglige muligheter.

Maleklubben

Som medlemsorganisasjon med formål bl.a. å øke interessen for bildende kunst og kunsthåndverk, er det naturlig nok noen som ikke bare er interessert i

billedkunst av profesjonelle kunstnere, men som også på amatørnivå vil prøve selv.

Etter å ha arrangert to kurs høsten 2000 og våren 2001 med billedkunstner Greta Gjøl Hagen som lærer, inviterte kunstforeningen til maleklubb høsten 2001. Stedet var selvsagt Sandbekkstua mandager fra kl 18 til 21. Det viste seg raskt at tilbudet var aktuelt og har derfor fortsatt hver vår og høst med vel 20 deltakere.

Maleklubben har også hatt utstillinger:

- Rælingen rådhus mars 2002
- Sandbekkstua årsmøtet 2003
- Rælingen rådhus januar 2004
- Sandbekkstua årsmøtet 2004

Vi får håpe det denne gangen lykkes å lage et permanent tilbud som de av medlemmene som har interesse og lyst kan benytte og at tilbudet kan utvikle seg slik at enda flere kan få dekket sine behov.

Hilsen fra kontaktpersonene
Hildegunn Romstad og Anny Aune

Fotoklubb startet i 2003

Rælingen kunstforening mener at god fotokunst er god kunst, og startet derfor egen fotoklubb.

De siste års utvikling med stadig bedre digitale fotoapparater har medført en fornyet interesse for fotografering ut over de vanlige familiebildene, og vi så at vi hadde grunnlag for å drive

en egen fotoklubb. RKF's fotoklubb ble derfor startet 17. september 2003.

Vi møtes regelmessig for å dyrke fotointeressene våre; enten vi får noen til å lære oss mer om fotografering, vi reiser på fotoekskursjoner for å finne spennende motiver, eller vi drar på utstillinger for å lære av andre. Sammen med foreningens andre datterforeninger; Rælingen viseklubb og RKF's maleklubb, er RKF's fotoklubb med i et godt kulturelt fellesskap der mulighetene til påvirkning mellom ulike kunstarter er stor.

Vi har i jubileumsåret gjennomført to prosjekter i samarbeid med kommunen: 17 postkort med motiver fra Rælingen tatt av våre medlemmer, samt "Øyeblikksbilde 2004", et prosjekt som kort oppsummert var: 3 dager + 94 engangskamera + åtte ungdomsskoleklasser = en svært spennende fotoutstilling, se bare bildene bak på dette jubileumsskriftet.

Hilsen fra kontaktperson Kari Lønstad

Rælingen viseklubb

Rælingen viseklubb ble stiftet i september 1997. Liv Lønnkvist hadde i lag med sine sangvenner fra Blå akantus arrangert visekvelder i regi av RKF siden våren 1994. Dette var populære kvelder, og det ble nedsatt en visekomité i RKF for bl.a. å ta seg av det praktiske rundt disse arrangementene. I denne komitéen satt Solveig Haave, Jan Eigil Bakke og Liv Hoel Sandstad. Idéen om å starte en viseklubb lå i lufta, og et interimstyre ble nedsatt og senere valgt til styre da klubben var et faktum. Her fant vi de to sistnevnte samt Liv Lønnkvist. Vi fikk Jan Skjerve med som 4. mann i styret, og vi kunne starte seilasen på visebølgens store hav med 2 x Liv og 2 x Jan ved roret. Liv L hadde skipperlua til januar 2000 da den ble satt over på Liv

H.S. sitt hode, hvor den satt til januar 2003. Jan Eigil passet pengeboka som de første åra utgjorde en del av moderklubbens regnskap. Etter hvert ble det mest praktisk å føre eget regnskap, ikke minst pga våre åpne visekvelder som vi hadde eget regnskap for. Her bør nevnes at det har vært trygt og godt å være RKF's datter, ikke minst fordi det har gitt klubben et flott tilholdssted i Sandbekkstua. Unni Gran som tok over etter Jan E., tar fortsatt ansvar for pengesekken, men ingen ville ta over skipperlua da den ble ledig. 2 x Kari (K. Bjerke Batt-Rawden og K. Gravdal) har så stått som kontaktpersoner i 2003 og 2004.

Da vi på vårt siste årsmøte ikke klarte å finne mange nok personer til å danne et styre, føres nå klubbens "indre og ytre liv" videre ved at noen har tatt på seg noe av ansvaret og oppgavene. At vi fortsatt lever til tross for litt nedsatt puls, skulle vår siste åpne visekveld med Cornelis-viser framført av trubadurer tilknyttet visemiljøet i vår svenske vennskapskommune Munkedal, være et bevis på.

Medlemstallet i klubben har vært opp i ca.40, men vi kan si at ca.15 sørger for liv og aktivitet i klubben. For å bli medlem i RVK må du være medlem i RKF. Se vår info-brosjyre som av og til er å finne i Sandbekkstua. Klubbens viktigste aktivitet er de månedlige klubbkveldene. Da møtes vi i stua og synger viser

knyttet til kveldens tema (eks.Prøysen, Taube, skillingsviser, viser vestfra, 60-tallet osv...). Det er også rom for poesi/diktlesing. Etter pizzaspleis til medbrakt drikke er det fritt fram utenom kveldens tema.

Utgangspunkt for våre åpne visekvelder er tema/viser vi ønsker å bringe videre fra klubbkveldene ved klubbens egne krefter eller noen vi kaprer utenfra. Våre medlemmer John Wood og Kari Bjerke Batt-Rawden har skaffet oss kontakter med det irske miljøet både i inn- og utland, noe som har ført til flere fine konserter.

Bak de åpne visekveldene ligger det mye arbeid fra de aktive, enten det gjelder øving til opptreden eller bidrag til det praktiske rundt arrangementet. Verdt å nevne er alle de flotte blomsterdekorasjonene til Reidun Nilsen. Svært populær er allsangen som tar over etter at litt føde (les pizza) er inntatt. Åpen scene gir den som ønsker, mulighet til å stå fram. Kanskje dette er sjansen du har ventet på? De åpne visekveldene arrangeres hvert halvår, men en tid var aktiviteten i klubben stor, og henvendelsene fra aktører som ville opptre hos oss så mange, at vi f.eks. i 2001 gjennomførte 4 åpne kvelder. I tillegg var vi så pass i vinden at klubbens medlemmer bidro med 14 opptredener/engasjement dette året. I klubbens vedtekter framgår det at formålet er "Å skape et godt visemiljø samt fremme interessen for og formidle visekunst i Rælingen". Kontakt med visemiljøet utenom Rælingen har også vært en inspirasjon og noe vi ønsker å være mer aktive i forhold til. Vi har hatt besøk fra naboklubber og selv dratt på besøk. Idéer til aktiviteter er ikke mangelvare; det er derimot tiden til å sette det hele ut i livet.

Fortsatt er mange viser usunget og mange hyggelige visekvelder i sikte i vår stemningsfulle stue ved skogkanten.... Kanskje du som leser dette, har lyst til å stå fram med visesang/diktframføring alene eller i gruppe? Du finner oss via RKF's eller kommunens hjemmeside. Å oppleve våre åpne visekvelder anbefales!

På vegne av RVK, Liv Hoel Sandstad

Blystadhuset som ble til Sandbekkstua Sandbekkstua slik den fremstår i 2004

I 1979 kjøpte Rælingen kommune Blystadhuset, som da var sterkt forfallent etter å ha stått tomt i flere år. I løpet av våren 1980 ble det vedtatt at RKF skulle få brukrett, være med på restaureringen, og få en leieavtale på huset. Et omfattende restaureringsarbeid ble gjennomført av Rælingen kommune. RKF utførte dugnadsarbeid under til dels svært "støvete" forhold. Mange medlemmer fikk et spesielt forhold til det litt merkelige gamle huset som ingen riktig vet opprinnelsen til.

Skiltet som pryder sørveggen er laget av Richard Eriksen, som i mange år har lagt ned et betydelig arbeid for "Stua".

Kulturstyret nedsatte et Ad hoc-utvalg som skulle utrede bruken av huset. Utvalget som bestod av Kjell Halvorsen, Grethe Strøm og Berit Hauan, kom fram til at huset burde bli et "kulturforum." Det er ikke alltid at nedsatte utvalg får så rett i sine spådommer. Utvalget peker på at: "Beliggenheten er sentral, et knutepunkt med sterkt benyttede turveger og idrettsplass. Store boligområder på Kurland, Blystadlia og i Løvenstadområde ligger i kort gangavstand."

Turgåere har da også i stor grad preget publikum som i varierende grad benytter tilbudene i Blystadhuset, som etter en tid ble omdøpt til Sandbekkstua.

Opp gjennom årene har det ikke bare vært vist opptil 15 utstillinger i året, vært møtested for styre og utvalg, huset lag og foreningers jule- og sommeravslutninger, skoleansattes sammenkomster, brylluper, konfirmasjoner, fødselsdager, visekvelder og konserter, men også vært møtestedet for barnehager og skoler i deres kanskje første møte med kunst og vårt voksne publikums opplevelser av kunsten.

Turgåere som har rastet utenfor stua eller har våget seg innenfor, kan ha opplevd sjarmen i de gamle

veggene, ha latt seg provosere eller begeistre av den utstilte kunsten eller kun konsentrert seg om kaffe og kjeks.

Over 5000 er innom på foreningens arrangementer hvert år. Dette er lite i forhold til det publikum enkelte fotballklubber trekker, men når over 200 personer er innom på en utstilling en søndag, er det ganske folksomt. Da Sandbekkstua ble åpnet som utstillings- og møtelokale 13.12.1983 leste leder av kulturstyret, Sverre Øygarden sin egen prolog. Han var en viktig brikke for kunstforeningen i den perioden stua ble restaurert og driftsansvaret overlatt RKF. Selv skrev han poesi og malte i olje og akvarell og mottok en fortjent kulturpris i 1998.

Ved opninga av Blystadhuset 13.12.1983

Ein skyss-stasjon,
ein kvilestad
for folk som hadde
reiseærend hit
på desse trakter.

Eit hus som seier
litt om faren tid,
om den gong vegen
var eit kjerrespor
frå huset her
og over åsane mot aust.

Vi ser dei koma køyrande
med sine plankelass
til byen.
Inn kom dei stumlande
så dampen dreiv
av vadmålskufta –
i seine kveldar og
ved tidleg gry.

Det kunne seiast mangt
om alt som har passert
på veg og sti
ved huset her.
Her har gått fant
og fagnamann,
små barn i leik
og elskande som
fann sin kjærleikssti.

Den svenske kongen Carl
gjekk her forbi
med sine livleg
kledde grenaderar.
Dei måtte snu
og vende heim
til slutt-
men huset står

og skal i dag
få status av eit hus
for kunst og
levande kultur

Eg har den glede
og også store ære
å få lov å seie nokre ord
i det eg rekkjer over
ein nøkkel
som kan opne dette hus –
-til han som står som leiar
av foreninga i Rælingen Kommune for kunst.

Vi ønsker alle
huset blir ein heim
for kunst som
gjestfritt opnar seg
og hyser alle dei
som samlar seg
og anten ser og nyter
"ell" sjølve prøver skapa,
forma sine inntrykk
i tre og leire,
på ark og strie
eller kanskje lin og ull,
i vev – og andre uttrykksformer.

Vi ønsker lykke til
og vonar huset
blir til gagn og glede
for eit lag i vekst og bløming
men også for oss andre
som nok vil
koma til å vanke her
som gjester
meir og mindre tid.

Lykke til.

Kongevegen, plankekjøring og Sandbekkstua, det gamle vegsystemet passerte Sandbekkstua

Kongevegen over Rælingsåsen var en av hovedvegene til Østfold og Sverige. Den fulgte traseen som i dag er turveg forbi Skihytta i Lørenskog, forbi Sandbekkstua og over åsen forbi Blystadlia og ned til Bedehuset ved Marikollen. Fra Strømmen, Torgenholtet kom en annen veg som møtte kongevegen ved Sandbekkstua. Dette var altså et vegkryss og huset lå strategisk til!

I lange tider ble det fraktet plank fra sagbrukene på Romerike inn til Kristiania. I perioder var trafikken veldig stor og det kunne gå hundrevis av lass i uka. Sandbekkstua har ikke vært skysstasjon, den manglet staller og annet som hørte til. Men det er vel ikke utenkelig at mange veifarende kan ha stanset for å kjøpe seg en dram eller flere når det var åpent!

Om huset er bygd i 1736-37 for Christen Sandbekken og hustru Mari Madsdatter Bjørnholt eller om Tosten Bionstræben som er dømt for å skjenke ulovlig til veifarende på slutten av 1600-tallet er usikkert.

Vi vet at det var et par sager plassert ved bekken like ved. Kanskje det var ansatte ved saga som bodde i huset? Huset er i alle fall ganske stort og velbygget til å være et slikt hus inne i skogen.

Vi i kunstforeningen har valgt å tro på at det har vært et skjenkested og fortsetter med skjenking av kultur.... Litt ambisiøst kanskje?

Stipend

Selv om det ikke er helt gratis å bruke Sandbekkstua, har kunstforeningen billig lokale. Det har i alle år vært et svært nøkternt forbruk, ingen champagne, dyre reiser eller betalte verv. Til tider har salg av kunst vært bra, så det har blitt noen kroner på konto.

Noe av overskuddet er brukt på å premiere utstillingsvakter og tillitsvalgte ved at det på årsmøtene blir "loddet" ut kunst. Noe er brukt på kjøp av veggkunst eller utendørs skulpturer. Likevel har det vært penger igjen. Noe av dette har blitt delt ut til lokale kunstnere

som et slags oppmuntringsstipend. Valg av kandidater kan selvsagt diskuteres, men siden det ikke er delt ut årlig og beløpet er av beskjeden størrelse, har de store angrep på "stipendpolitikken" uteblitt. Det er mange gode kandidater i lokalmiljøet fortsatt.

Stipend er delt ut til følgende :

Marek Sobocinski
Kristina Hasselberg
Zdenko Hodovic
Marte Brandrud
Turid Gjertsen
Maria Søylen Jahr

Til minne om Kjell Kojan etter hans død i desember 2001, ble stipendet omdøpt til: Kjell Kojans kunststipend fra Rælingen Kunstforening. Den første som fikk dette var Rælings-kunstneren Turid Gjertsen i 2002.

For 2004 ble det den talentfulle kunststudenten, Maria Søylen Jahr som ble tildelt stipendet. Hun åpnet sesongen i Sandbekkstua.

Den høye katedral eller Katedral MM

Skulpturen "Katedral MM" har en plassering ved Sandbekkstua som både kan være et møtested eller kanskje en inngangsportale til skogen.

Den høye katedral er ett av skulptøren Tomasz Boncza Ozdowski's "Katedral"-prosjekt.

Kjell Halvorsen var den i RKF som først ble kjent med Ozdowskis skulpturer og kombinerte hans prosjekt med det tilstundende 1000-årsjubileet.

På årsmøtet den 30.01.98 fremmet han følgende forslag:

"... Plassert på et egnet sted ved Sandbekkstua har jeg ingen problemer med å forestille meg at skulpturen, i tillegg til å være en estetisk berikelse for området, også vil kunne få en konkret funksjon. En konfesjonsløs "katedral" i en flerkulturell kommune. Den vil, slik jeg forestiller meg det, innby alle, uavhengig av tro, til ro (en pust i bakken). Det være seg i forbindelse med et besøk i Sandbekkstua eller et besøk i marka".

Styret i RKF gikk etter en del interne drøftinger inn for å realisere prosjektet. Kunstnerens "katedral"-prosjekt er av en filosofisk, teoretisk karakter i forhold til natur, menneskets inngripen i naturen og en skulptørs forhold til rom, linjer og sikkert også symboleffekt. Han gjør i tillegg oppmerksom på at den røde fargen er komplementærfargen til grønt – altså en malerisk tilnærming til den frodige naturen i området.

RKF fant at en konfesjonsløs "katedral" plassert på et sted der alle de forskjellige kulturelle og religiøse retninger som er representert i Løvenstad, Kurland og Blystadlia områdene, ville være et veldig fint bidrag til å markere overgangen til et nytt årtusen.

Sandbekkstua med sin presentasjon av kunst i mange former og fra mange kulturer ville etter styrets mening være et flott samlingssted, gjerne også utendørs under eller ved skulpturen, for mangfoldet som det norske

samfunnet har blitt. Noen så også noe "stort" eller viktig i det faktum at på et ganske lite område der Rælingen og Lørenskog møtes, var det et Buddhistisk tempel, en luthersk frikirke, en idrettshall, en svømmehall, et par fotballbaner og 3 skoler med alt det innebærer av kulturell og religiøs aktivitet. Her ligger Sandbekkstua som kunstforeningen har forsøkt å få til å fungere som et møtested for kunstinteresserte, kulturinteresserte, historisk interesserte og ikke minst som et møtested av sosial karakter. Kunne det i tillegg få en mer symbolsk karakter som møteplass, ville det være et stort pluss i tillegg til kunstopplevelsen ved at det ble plassert en skulptur til på området.

Etter hvert som arbeidet i foreningens prosjektgruppe gikk videre, ble skulpturen hetende "Katedral MM", som

kan bety: Katedral 2000, og om mulig enda mer preget av symboler. En modell av skulpturen ble utstilt i Sandbekkstua og på Rådhuset. Publikum ble oppfordret til å si sin mening om prosjektet. Det kom inn om lag 70 kommentarer, de aller fleste svært negative. De fleste reagerte på at en slik "moderne", geometrisk skulptur skulle plasseres i de idylliske omgivelsene rundt det gamle huset. Noen korte og fyndige som: "Tragisk", "Nei!", "Stygg" til mer utdypende som: "Den høye katedralen" Tanken om en katedral for den frie tanke er i utgangspunktet en fin tanke. Jeg finner imidlertid at materiale og utforming virker svært fremmed i dette miljøet. Hva med en portal i naturmaterialer. Flere er inne på tanken om en portal til naturen, som på en måte Sandbekken er: Her starter Østmarka og hundrevis av turgåere passerer hver uke denne "porten" inn i marka. Noen mente derimot at tanken om en slik katedral var så bra at den måtte realiseres.

Finansieringen av prosjektet ble en viktig del av forarbeidet. RKF fikk, som en av de få i vårt distrikt tilsagn om penger fra "Tusenårsskiftet 2000 AS". Lillestrømbanken, Strømmen Libris og Romerike Blad var villige til å bidra. Kommunen stilte mannskap og utstyr til disposisjon ved oppsettingen. Foreningen solgte grafisk trykk utført av Zdenko Hodovic og hadde utlodning av et grafisk blad av Thor Sandborg for å dekke deler av utgiftene.

Siden det er kommunen som eier både grunnen rundt, og Sandbekkstua, måtte foreningen selvsagt søke om tillatelse til å sette den opp. Ingen i styret kunne ane at ønsket om å plassere den utenfor Sandbekkstua skulle medføre så mye rabalder!. Politikere kom med til dels kraftige uttalelser, både om skulpturen, plasseringen og om hverandre. Uenigheten dreide seg mest om hvor en slik skulptur burde stå og Hovedutvalget for teknisk sektor ville ikke ha den utenfor Sandbekkstua. Hovedbegrunnelse var nok stilbruddet de mente ville oppstå når bygdas eldste hus fikk en slik nabo. Det estetiske ble også nevnt. De foreslo at RKF vurderte en plassering utenfor Rådhuset. Dette ble gjort sammen med

kunstneren. RKF holdt på sitt standpunkt. Å plassere den ved Øvre Rælingen Kirke syntes heller ikke å være noen god ide for en konfesjonsløs katedral. I kommunestyresak 0045/99 ble det med overveldende 33 – 7 vedtatt at skulpturen skulle plasseres ved Sandbekkstua som ønsket.

Den 7. november 1999 kl 15.00 overvar et stort antall mennesker en storslagen åpning. Elever fra Løvenstad skole, ledet av Liv Hoel Sandstad, hadde dramatisering med vetter og troll, sang og dans. Kunstforeningens leder Kjell Kojan ønsket skulpturen velkommen, kunstneren fortalte om idéen, ordfører foretok den høytidelige avdukingen og Rælingen Viseklubb med utspring fra RKF sang bl.a. Fedrejord av dikteren Asbjørn Dørumsgaard, Rælingens første ordfører! Mat og drikke hørte selvsagt også med.

Frykten for hærværk, som enkelte ga uttrykk for, har ikke slått til. Det er ikke registrert en eneste liten strek eller bulk hittil.

Ved Blystadhuset

Jan Haldorsen har sendt inn dette bildet som er tatt utenfor Blystadhuset i 1972.

Den gangen var den flotte skigarden også intakt. Rundt huset stod store blåveistuer

Huset var de siste årene fram til 1979 bare bebodd om sommeren av enkefru Blystad.

Regnbuen og noen planker

På årsmøtet 7. desember 1981, holdt på Sandbekken ungdomsskole, fremmet Kjell Halvorsen forslag om: "avsetning av midler til fond, beregnet til innkjøp av en skulptur for plassering ved Blystadhuset". Saken ble drøftet, men det var klart at dette nok var litt for framsynt. Hva som kom til å skje videre med huset, var ikke helt klart, og saken ble utsatt gjennom vedtak av følgende forslag: "Saken oversendes Styret til videre behandling, med henblikk på behandling i senere årsmøte".

At det tok sin tid å gjøre Blystadhuset, senere Sandbekkstua, ferdig til bruk som kulturhus, er selvsagt en av forklaringene på at det tok tid før skulpturen ble reist, men i styremøte den 26.11 1986, sak 89 forelå et forslag/tilbud fra Marek Sobocinski om å lage/sette opp en skulptur ved Sandbekkstua. Styret syntes det hørtes spennende ut med en skulptur som på en måte kunne trekke linjer tilbake til en barsk fortid der slitne tømmerkjørere som virkelig hadde behov for en pust i bakken, kunne hedres. Regnbuen kunne selvsagt stå for både det nordiske lyset, det gode ved å ha arbeid, framtidssymbolet osv. Det ble vedtatt å søke kommunen om tillatelse til å sette opp en slik skulptur.

Den opprinnelige figuren bestod av to steiner, hard krystallisk stein fra Fauske, som Marek formet til to halvbuer der fargene i steinen minnet om regnbuen. Han plasserte noen "planker" av samme materiale ved siden av og laget noen "helleristninger" av plankekjørere som kom ut fra skjenkestua. Mange, kanskje særlig av den yngre garde, har spurt om det virkelig er ekte helleristninger!

Korte glimt:

Sak fra styret:

Ved åpning av Vårutstillingen i 1982, skulle det som alltid være konsert. Stephan Barrat-Due, kona Soon Mi Chung og datteren Cecilie Barrat-Due. På programmet stod Tartinis "Djevletrillesonaten". Dette kunne ikke menighetsrådet godkjenne, selv om Tartini hører til barokkens mestere.

Da nytt programforslag ble sendt inn for godkjenning var det helt i orden at de skulle spille Sonate i g-moll. At denne kalles Djevletrillesonaten fordi den er svært vanskelig teknisk, er en annen sak....

Sakset fra Lokalavisa:

Vårutstillingen i 1986 hadde tema: "Kontraster" og omfattet bilder av: Berit Arnestad, Marit Bockelie, Kari Grasmø, Karl Erik Harr, Ulf Valde Jensen, Leif Lundgren, Arne Martinsen, Knut Rumohr og Kristin Aarnes.

Kommentar i Akershus Arbeiderblad:

Bort med erotikken i Rælingen kirke

En kan fleipe med porno og erotikk, eller en kan bekjempe det. Når porno-Hagen lager sine bilder kalles det pornografi. Men når en maler erotikk på et lerret kalles det kunst.

Jeg undres hvem som har tatt ut bildene på årets kunstutstilling i Øvre Rælingen kirke.

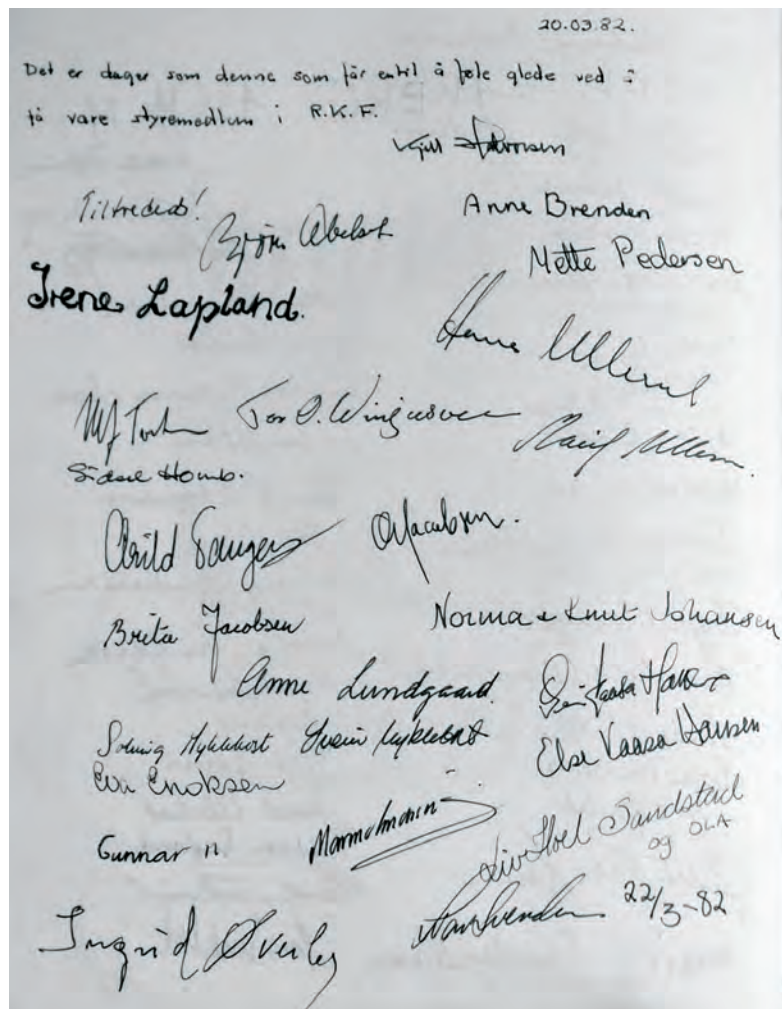
Her er bilder hentet fra den store erotiske kunstutstilling i Oslo for en tid siden. Og så lurar jeg på hva som er meningen med å stille ut slike bilder i et kirkelig lokale. Er det meningen å sprengre grenser innen kunsten, eller innenfor kirken?

Selv føler jeg ubehag over det jeg fikk se, og jeg kan ikke skjønne hva disse bildene har å gjøre på en utstilling, der også skoleklasser skal gå i skoletiden.

Forskrekket.

Bærum pensjonistteater

Et eksempel på at ikke alt blir som planlagt, ikke som vedtatt heller....

I styremøte den 7.mai 1980 behandlet man et tilbud fra Akershus fylke. Bærum Pensjonistteater spilte "Et jubileum" av Anton Tsjekov. Forestillingen var gratis for arrangøren, da fylket betalte selve forestillingen. Det ble vedtatt å takke ja, og at den skulle spilles på Åsvang samfunnshus. Barn, trygdede og pensjonister skulle ha gratis adgang og forestillingen skulle finne sted i september.

Dessuten ble det fra samme tilbudspakke bestilt noe som ble kalt "Sangprogram for eldre" ved skuespiller

22/3-82.
 Mona Larsen 22/3-82.
 Anne-Lise Miltbrand
 Topp utstilling!
 Morten Hermann 22/3-82.
 Bedre om Høstutstillingen.
 Ole Kjekshus
 Gunvor Strandes Genveid
 Gro Pedersen Kell Thingstad
 Ingeborg Slim Bjørn Myster
 Finn O. G.
 Bjørn Eggum
 Kirsten Abnås
 Svein Gårde
 Bjørn Kleivan.
 Sverre Amundsen
 Sverre Amundsen
 24/3 Ingeborg Marianne Herlofson

22/3-82.
 Finn Caspersen
 Rolf M. Nilsen
 Bjørn Haugen 22/3-82
 Eivind Duvem
 Tore Edtveden, Åse Edtveden
 Pål + Trine
 Svein Gårde
 Morken Bjell
 Færev Gjør
 Kjetil Gjørtved
 Lars Gjørtved. 23/3-82
 Håvard Rabbarn
 Hans Petter Sjørl
 Leiv Rønneberg

for en avklaring.

1. september er det nytt styremøte og saken kommer opp: Formannen opplyser at han har purret på saken i Akershus fylkeskommunes kulturadministrasjon. Saken tatt til etterretning.

Dette er det siste en finner i møteprotokollene om disse arrangementene. Om det ble noe teater og eller konsert er usikkert, men det ser ut som dette er en sak styret har strevd en del med, men som løp ut i sanden.

og sanger Svein Erik Opsahl + piano. Dette skulle finne sted i Øvre Rælingen kirke i oktober samme år. Det ble også vedtatt å sende en søknad til kommunen om å få dekket RKF's egenandel.

Så på styremøte den 25. august 1980 er saken oppe igjen. Kommunen har bevilget en dekning, men det viser seg nå at fylket ikke har penger igjen på budsjettet til denne typen arrangementer. Det ble så vedtatt at arrangementene utsettes og formannen kontakter fylket

Land Art ved Sandbekkstua

Land Art er en kunstform der bruk av naturen er en hovedsak. Kunstformen er også ofte knyttet opp mot fysisk utfoldelse der en del av kunstoplevelsen består i å bevege seg i eller mellom installasjoner som er plassert i terrenget.

Både kunstforeninger og skoler har grepet konseptet og i Rælingen ble det i 2002 innledet et samarbeid mellom kulturkontoret, skolen og kunstforeningen om et Land Art prosjekt ved Sandbekkstua.

7. klassene ved Løvenstad skole med lærere hadde en flott tid sammen med kunstneren Camilla Skadberg. De hadde idédugnad og var i skogen og samlet materialer og laget idéutkast. Kulturkontoret og RKF sponset prosjektet slik at det kunne legges ut steiner i et selvkomponert mønster og ikke minst bygge gjerde.

Stein og subbus klar for å lage Land Art-installasjon ved Sandbekkstua

Den 14. september 2002 ble denne første Land Art- installasjonen i Rælingen åpnet (for fri ferdsel!).

I 2003 fortsatte prosjektet der Blystadlia skole var med. Denne gangen ble det bygget en rekke "hytter" installasjoner som en kan gå inn i, oppholde seg i. Også denne gangen var det området rundt Sandbekkstua som ble valgt. Materialene var kanskje mer i tråd med Land Arts idé, å bruke materialer som er naturlige for stedet. At kvister, tynne greiner og småtrær blir borte etter noen år, er vel også i Land Art tradisjonene.

Årets Land Art-prosjekt er knyttet opp mot kommunens 75 årsjubileum og sammen med elever fra Marikollen ble det presentert i Marikollenområdet på jubileumsdagen 19. september.

Kunstneren Camilla Skadberg orienterer om Land Art prosjektet

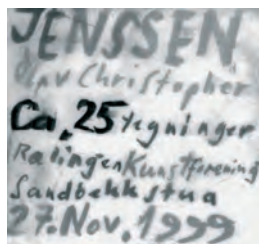
3 ildsjeler tar del i Land Art prosjektet

Olav Christopher Jenssen

Olav Christopher Jenssen er en svært kjent kunstner internasjonalt. Han inviteres til å holde utstillinger i hele den kunstinteresserte verden. Han har i mange år vært bosatt i Berlin og er en av svært få nordmenn som har blitt kunstprofessor i Tyskland!

Han bodde i Rælingen i sin ungdom der han de siste årene i barneskolen var elev ved Fjerdingsby skole. Denne skolegangen er det synlige minner om i form av noen små idyller av noen akvareller med motiv fra bygda langs Nitelva og Øyeren. Som så mange andre kunstnere har han endret uttrykksform fra det naturalistiske til et formspråk enkelte kritikere/anmeldere opplever som : "For meg er det vanskelig ikke å oppleve disse bildene på linje med jazz, som rytmer og figurer i fri improvisatorisk flyt, styrt av en overordnet vilje til struktur." som Tor Cederkvist sier det i sin anmeldelse av utstillingen: "Ca 25 tegninger" i Sandbekkstua januar 2000.

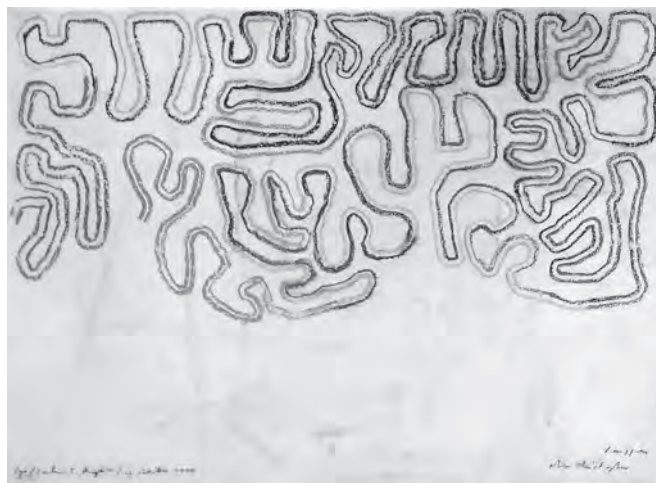
Bildene er til dels utstyrt med tekster fra Robert Musils ufullførte storverk: "Mannen uten egenskaper"

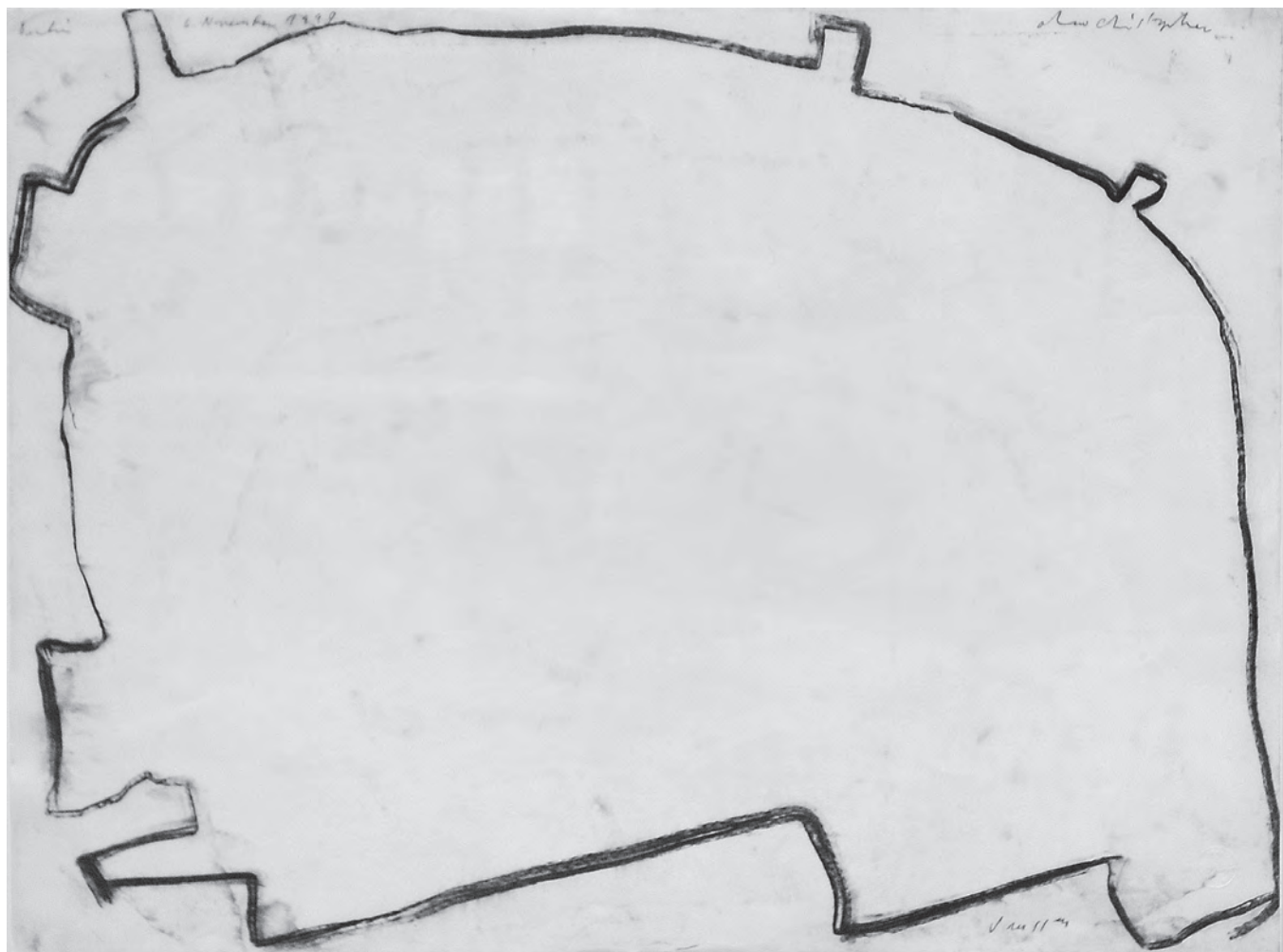

Bildene ble gitt som gave til Rælingen kunstforening. Dette er noe foreningen satte umåtelig stor pris på. Etter avtale med Rælingen kommune, ble det i samarbeid med kunstneren funnet plass til bildene på hovedbiblioteket. Den permanente utstillingen

ble åpnet 17. oktober 2000. Det er selvsagt litt morsomt at når en teller antall bilder som henger på biblioteket er det ca 25, eller helt nøyaktig: 28!

Olav Chr. Jenssen var årets festspillkunstner i Bergen i 2000. Han har dessuten vært en av hovedpersonene når det gjelder utsmykning på Telenors anlegg på Fornebu.

Besøk fra vennskapskommunen Kyrkslätt

I 1984 var det besøk fra Rælingen i vår finske vennskapskommune. Der ble de oppmerksom på en lokal kunstner som ble inviterte til å holde utstilling i Rælingen. RKF fikk det praktiske arbeidet med å montere utstillingen i ØRK. Det ble en veldig hyggelig affære med flere sosiale sammenkomster i den tiden besøket fra Finland varte.

Kommunen kjøpte et av hennes bilder (henger i Rådhuset).

Hun var en dame med integritet og med en meget spesiell og kreativ form, både i bilder, taler og skriftlige kommentarer. I en "dagbok" hun og den like kreative mannen sendte RKF etter besøket beskriver hun hvordan de opplevde møte med "den glade amatørgjeng" fra et land som helt tydelig var preget av en annen kultur enn den hun kjente fra hjemlandet.

Her er noen av deres opplevelser i forbindelse med møte med kunstforeningen.

Endelig har dagen kommet. Man kjenner seg liten og nervøs. Men det regner og det betyr jo lykke.

Monteringsdagen. Nordmenn eter bare...

... men senere, plutselig begynte de å jobbe.

Foto: Ranti

Formann sjekker at alt er på plass etter utstillingen.

På jakt etter ny jobb?
Vi gir deg Romerikes
største stillingsmarked!

rb.no

Romerikes Blad

Det viktigste i verden skjer der du bor

**coop
prix**

Gule priser

Coop Prix Kurland Kurlandsåsen 2 2006 Løvenstad
Telefon: 67 90 75 80 Telefaks: 67 90 09 78

1814 FORSIKRING & FINANS AS

EUROPEISKE
REISEFORSIKRING

Telefon: 02 456 - for sikkerhets skyld - Adresse: Spireavn 10, 0580 OSLO
www.1814forsikring.no

Eva's

RAMME og TEGNE

SENTER AS

Torggt. 3-5, 2000 Lillestrøm, tlf. 63 81 82 12
E-post eva@lindalen.net

Åpningstider:
Mandag - fredag
10:00 - 17:00

Din fagblomsterhandel

NR 1 PÅ ROMERIKE

Vi bringer blomster i Oslo og Akershus

Interflora Strømmen
Strømmen Storsenter
2010 STRØMMEN
Tlf. 63 80 20 10
Fax. 63 80 20 11

INTERFLORA
-gjør forskjellen

LØVENSTAD VIDEO OG PIZZA

Telefon:
63 83 05 00

Åpningstider:
Mandag - søndag
kl. 12:00 - 23:00

Kurlandsveien 21
2006 LØVENSTAD

LILLESTRØM
 BANKEN

RÆLINGEN
kunstforening

“Øyeblikksbilde 2004”

Fotoprojekt blant alle 10-klassene i Rælingen.
Utvalgte bilder av:

Saifeddine Lachheb • Mats Lund •
Anne Sun Ae Nilsen • Choudry Rizwan Ilyas

www.rkf.ah.no